

**R. P. Martini De Esparza Artieda, Navarri, Theologi Societ.
lesv, Cvrsvs Theologicvs**

iln decem Libros, & duos Tomos distributus, Ivxta Methodvm, Qva In
Scholis Societatis Iesv communiter traditur annis quaternis

Continens Secvndam Secvndæ, & Tertiam Partem D. Thomæ

Esparza Arteida, Martin de
Lugduni, 1666

XXI. Vtrum vnio facta fuerit in sola persona, an etiam in natura Diuina?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94839](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94839)

non datur productio vnionis vnde non habet rationem discriminis pro eiusmodi locutionibus, atque sententiis solidè stabilendis, vel certè eam non habet satis expeditam, ac illustrem.

Ad 7. Sententia contraria non potest vti ea obiectione, quia necesse est, vt vniones multiplicet pro multiplicitate partium vnitarum; quandoquidem illas ab istis non distinguit realiter. Probabilius autem est absolute duas tantum dari vniones Hypostaticas partiales, alteram terminatam ad vnionem naturalem inter animam, & corpus: alteram terminatam indiuisim ad Animam, Corpus, Sanguinem, & ad reliquas partes absolutas immediate assumptas. Ratio huius distinctionis est; quia in triduo mortis deficiente vnione Hypostatica ad vnionem naturalem inter Animam, & Corpus; quæ vnio p[er] eo tempore non fuit in rerum natura, ac proinde non terminauit vnionem Hypostaticam; manserunt nihilominus vnita Verbo sicut prius Corpus, & Anima, & reliqua pertinentia ad complementum substantiale integrale humanitatis. Ratio non multiplicandi plures vniones pro multiplicitate partium, seu essentialium, seu integralium humanitatis est, quia Verbum diuinum eas omnes assumpsit per modum vnius; ita vt Animam assumeret ratione sui, vnde dicitur immediate assumpta à verbo; reliqua verò assumeret ratione Animæ, vnde dicuntur assumpta mediante Anima, vti docent D. Thomas, & alij communiter in præfenti. Quod tamen non rectè diceretur, si ad singulas partes singulæ vniones terminarentur vnaquaque vnione respiciente æquè immediate, & per se, eam partem, ad quam terminaretur. Satiùs igitur est admittere duas tantum vniones Hypostaticas partiales. Si quis tamen contendat, vel simplicem tantum vnionem Hypostaticam esse admittendam; atque in triduo mortis successisse aliam adæquatè distinctam entitatiuè à priori; vel tot esse ponendas vniones Hypostaticas partiales, quor sunt partes realiter inter se distinctæ pertinentes ad essentiam, & integritatem humanitatis, atque reliquas vniones esse intrinsecè connexas cum vnione ad animam, eidemque subordinatas ex sua natura, & ex intentione diuina. Si quis inquam, hæc contendat, vtrumuis facillè concedi potest, quia vtrumuis est probabile, & controuersia, vt apparet, est leuis.

Ad 8. Certum est admittendam esse in Christo aliquam compositionem, ratione cuius Christus Dominus, sit aliquo modo compositus, vt colligitur apertè ex 5. Synod. act. 8. can. 4. Idemque asserunt aliqua alia Concilia, & communiter Sancti Patres apud Suar. disp. 6. sect. 4. Vtrum compositio alia est physica, & naturalis constans vnum per se ex duobus inuicem incompletis, quorum proinde quodlibet per vnionem mutuam compleatur, ac perficiatur. Et huiusmodi sunt omnia composita naturalia. Alia compositio est purè numeralis, intrinsecè supernaturalis, & existens per modum, quandam ineffabilem, vt loquitur D. Thomas, & alij communiter, constituens vnum per se ex duobus, quorum alterum est imperfectum, & incompletum ex se, atque complebile, & perfectibile per alterum, cuiusmodi est Humanitas respectu verbi. Alterum verò est essentialiter vltimò completum, & habens in se omnem perfectionem, idèoque minime complebile, aut perfectibile per alterum extremum, cuiusmodi est Verbum diuinum. Quapropter vnio Hypostatica licet æqualiter vniat Verbum humanitati, & humanitatem Verbo; non tamen eodem modo afficit vtrumque hoc extremum. Perficit enim, & complet humanitatem, vt quo, idèoque eam immutat intrinsecè immutatione propriè tali: At Verbum diuinum neque complet, neque perficit vllò modo; ac proinde neque immutat intrinsecè, quia neque superaddit illi, neque

detrahit vllam perfectionem, quorum alterum est de conceptu immutationis intrinsecè. Quare Verbum diuinum vnitur humanitati quasi actiue communicando illi suam perfectionem: Humanitas verò vnitur Verbo purè passiue recipiens, & non conferens perfectionem. Igitur modus vnionis Hypostaticæ est quidem vera compositio ex verbo, & humanitate; non tamen est vera immutatio vtriusque, sed solius humanitatis, atq; idèò non eodem modo afficit vtrumque hoc extremum, sed cum discrimine explicato.

Q V Æ S T I O XXI.

Vtrum vnio facta fuerit in sola Persona, an etiam in natura Diuina?

Videtur facta fuisse, & quidem æquè immediate in vtraque. 1. Quia natura est idem cum persona. Ergò non potuit vnio terminari ad personam; quin æquè immediate terminaretur à parte rei ad naturam.

2. Visio Beatifica, quæ est vnio intentionalis videntis, & visi, non potest terminari immediate ad personas, quin terminetur immediate ad naturam. Ergò à fortiori vnio Hypostatica, quæ est vnio realis, ac physica attingens suum terminum, vt est physicè in se à parte rei, non potest immediate terminari ad personam, quin terminetur immediate ad naturam.

3. Vnio Hypostatica est maxima perfectio humanitatis. Ergò vnitur immediate humanitati maximam perfectionem. Sola autem natura diuina secundum se est maxima perfectio ratione sui; cum personalitates secundum se, & ratione sui præcisè nullam dicant perfectionem, vt supponitur ex quæstionibus de Deo. Ergò vnio Hypostatica vnitur immediate naturam diuinam humanitati.

Art. 1. Resp. Omnis substantia completa constar natura, & supposito. Natura dicitur, quod pertinet ad rationem speciei, vt constat ex definitione Boëtij lib. de duab. natur. paulò post principium: *Natura est vnaquaque rem informans specifica differentia*: Et iterum propè medium. *Natura est cuiuslibet substantie specifica proprietas*. In eundem sensum præiuit Philosophus 5. met. cap. 8. text. 15. definiens substantiam sumptam pro natura, his verbis. *Quod quid erat esse, cuius ratio est, & definitio: Et hæc substantia videtur vniuscuiusque*. Suppositum verò, seu substantia, & hypostasis est, quod pertinet ad rationem indiuidui. Vnde Athanasius tract. de definitionib. colum. 3. *Facies, ait, Character, hypostasis, & indiuiduum vnum, & idem sunt*. Et Boëtius loco citato. Personam, quæ est vna species suppositi, definit, *rationalis Natura indiuiduam substantiam*, vtraque istarum vocum vsurpatio confirmatur validè ex Conc. Florent. sess. 18. à 5. *Diuina substantia*. Vbi tacitè approbat Græcos cum Latinis communi consensu supponentes *substantiam* (sumptam vtique pro natura) à *persona* differre. vt *communicabile ab incommunicabili, & vt commune differt à proprio*. Similiter Iustinianus Imperator in Edicto fidei propè mediet. ait, *Omnes Sanctos Patres consonanter nos docere, Naturam quidem, vel substantiam, vel formam, hoc quod est commune significare, Substantiam autem, siue personam, hoc quod est speciale*. Communicabile porro, & commune aliud est tale logicè tantum, & secundum prædicationem, vt homo, leo, equus: Aliud physicè, & secundum realitatem, idque vel copulatiue, vt diuinitas, quæ est à parte rei communis, & identificata tribus simul personis: vel distributiue, ac diuisim, vt humanitas quælibet, quæ à parte rei, est communicabilis, & vniuersalis cuiuslibet ex subsistentiis potentibus ipsam vltimò complere. Atque hæc

vtraque

utraque posterior communis subintelligitur in autoritatibus præallegatis; siquidem prior illa potest etiam indiuiduationi accommodari.

Art. 2. Iam unio hypostatica non est facta ex parte Dei immediatè, & formaliter secundum id, quod est tribus personis commune; Quia inde fieret, vel omnes tres personas fuisse unitas Humanitati, vel nullam earum, & utrumque est contra Euangelium, ex quo constat, quod nec Pater, nec Spiritus Sanctus, nec nulla persona Diuina, *Verbum Caro factum est*, idèque nec omnes tres personas, nec ullam earum, fuisse unitas Humanitati. Ergo unio hypostatica facta est in persona, & non in natura diuina, idque est ex fide certum, ut ostendit inter alios Suarez disp. 7. sect. 2. & 3. multis Pontificum, & Conciliorum testimoniis definitis aduersus Nestorium, unionem in persona diuina; Et aduersus Eutychetem, negationem unionis in Natura.

Ad 1. Licet natura, & persona diuina sint idem realiter distinguuntur tamen virtualiter intrinsecè, suntque proinde capaces in se obiectiue prædicamentorum contradicentium, qualia sunt generari Verbum Diuinum, & non generari naturam Diuinam. Non sunt autem magis impossibilia inuicem, & ratione aliqua speciali, uniri Verbum immediatè, & non uniri immediatè naturam. Potuit igitur alterum sine altero dari, non obstante identitate reali Verbi, & naturæ diuinæ. Imò necesse fuit ita dari; quia cum Humanitas esset omninò completa in ratione Naturæ, non erat capax; quæ immediatè uniretur alteri Naturæ.

Ad 2. Motiuum formale adæquatum visionis cuiuslibet immediatæ Dei est sola Natura diuina; atque hæc quatenus est motiuum visionis ipsum formaliter representantis, non distinguitur virtualiter intrinsecè à seipsa, quatenus est motiuum visionis formaliter representantis personas; quia utrumque ipsi conuenit secundum se præcisè consideratè. Quare fieri non potest, ut detur visio immediatæ Naturæ diuinæ, quin detur visio immediatæ personarum secundum eundem perfectionis, & claritatis, aut imperfectionis, & obscuritatis gradum. Quia motiuum continens aliqua indiuisum, eadem exhibeat, atque ponat sub oculis necesse est ipsum immediatè videnti, ac inspicienti, ut est in se. At capacitas terminandi immediatè unionem vltimò personaliter completiuam Naturæ creatæ, conuenit personalitati secundum se, ut distinctæ virtualiter à Natura, cui repugnat complere vltimò per seipsam Naturam creatam, ac proinde personalitas verbi non est similiter per seipsam capacitas Naturæ diuinæ ad terminandam immediatè unionem vltimò completiuam Naturæ creatæ. Est igitur dispar manifestè ratio de visione, & unionem, utrumque illa sit intentionalis, & hæc physica coniunctio, quod nihil refert.

Ad 3. Ut unio hypostatica sit maxima perfectio Humanitatis, sufficit per illam uniri mediatè naturam Diuinam naturæ humanæ, ut infra ostendetur quæst. 24.

Q V Æ S T I O XXII.

Verum sola, & tota Humanitas assumpta fuerit?

Videtur nec solam, nec totam assumptam fuisse. 1. Quia Augustinus cap. 2. de Agone Christiano: *Filius Dei*, ait, *Hominem assumpsit*. Eundem loquendi modum usurpat frequenter in libr. de Ciuit. & alibi. Eadem phrasis de homine assumpto habetur in Conc. Tolet. 6. & 11. & est familiaris non paucis Patribus relatis, simul cum duabus Epistolis Concilia-

ribus, ab Eminentiss. de Lugo disp. 13. sect. 2. Homo autem superaddit personam vltra humanitatem. Ergo non hæc sola assumpta est.

2. Repugnat assumi à Verbo Diuino Naturam irrationalem propter incapacitatem illi essentiali, ut dignificetur, aut speciali aliqua ratione perficiatur à Verbo; cum repugnet Verbo Diuino, ut assumat perperam naturam aliquam, & miraculum efficiat omnium maximum, absque vlla prorsus vtilitate. Quod in nullo verò miraculo euenire potest. Est enim de ratione veri miraculi, ut superet absolūtè perfectione, & vtilitate euentum naturæ rerum connaturalem, quem impedit, prout alibi traditum est. Corpus autem, quod est altera pars essentialis humanitatis, secundum se est prorsus rationis expertus, & in triduo mortis Christi fuit priuatum ratione etiam per participationem ab anima. Ergo Corpus non fuit assumptum à Verbo; ac proinde nec tota Humanitas.

3. In Euangelio dicitur, *Verbum Caro factum est*; nec fit vlla mentio animæ, quæ certè Caro non est; & præterea Verbum sufficit Corpori loco Animæ, utpotè idoneum illi conferre multò nobilior, quidquid eidem Anima præstare posset. Ergo Anima non fuit assumpta à Verbo; & tamen est pars præcipua Humanitatis.

4. Sanguis, capilli, ungues, & similia, quæ pertinent ad integritatem humanæ Naturæ non fuerunt assumpta; tum quia non sunt informata anima rationali: Tum quia Verbum diuinum, *Quod semel assumpsit nunquam dimisit*, ut habet Axioma commune ex Damasc. lib. 3. Orthod. fid. cap. 27. Sanguis autem dimissus est, & quidem multus. Idemque videtur certum de cæteris eiusmodi. Ergo Verbum non assumpsit humanitatem secundum totam suam integritatem.

Art. 1. Resp. Tria sunt certa. Primum est Verbum assumpsisse veram animam rationalem, & verum corpus humanum inter se unita; adeoque totam essentialiter humanam naturam, seu humanitatem. De anima constat ex Ioan. 12. 27. & Matth. 26. 38. *Nunc anima mea turbata est. Tristis est anima mea*. Constat rursus de rationalitate Matth. 26. 15. *Non mea voluntas, sed tua fiat*. Et de genere, ac specie simul est clarum testimonium Ioan. 10. 17. *Ego pono animam meam, &c.* De corpore constat ex Luc. 24. 39. *Spiritus carnem, & ossa non habet, sicut me videtis habere*. De unionem simul cum his duobus extremis, constat ex 6. Synodo definiente act. 11. Verbum diuinum assumpsisse carnem animatam anima rationali, idèst illi unitam. Deinde si Verbum non assumpsisset veram animam rationalem verò corpori unitam, non potuisset Christus Dominus hæc omnia præstare; Nimirum obedire, mereri, mirari, irasci, contristari, esurire, sitire, colaphis cædi, flagellari, crucifigi, mori, & resurgere; quæ tamen omnia cum similibus permultis attribuuntur illi passim in Euangelica narratione.

Art. 2. Secundum est Verbum non assumpsisse personam, seu suppositum, hypostasim, & substantiam connaturalem humanæ naturæ: ac proinde solam in hoc sensu assumpsisse Humanitatem; non verò hominem, quatenus hæc vox significat naturam simul cum supposito eius proprio. Est veritas Catholica definita in Concilio præcipuè Ephesino, ad hoc maximè congregato, inque aliis deinde pluribus Conciliis statutibus contra Eutychetem duas in Christo naturas, Diuinam, & Humanam; & contra Nestorium, Felicem, Elipandum, & alios unitatem personæ. Vnde in Symbolo Athanasij dicitur; *Sicut anima rationalis, & caro unus est homo; Ita Deus, & homo unus est Christus*. Deus utique ratione diuinæ naturæ; & homo ratione naturæ humanæ; Vnus verò ob unitatem solius personæ diuinæ.

Art. 3. Tertium est verum sanguinem assumptum fuisse